Prima instanță: judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud. Ion Rabei)
dosarul nr. 2a-289/23

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

08 februarie 2024 mun. Bălţi

Instanța compusă din:
Președintele ședinței: Stela Procopciuc
Judecătorii: Dumitru Corolevschi şi Elena Grumeza
Grefier: Natalia Pasat

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Saftiuc Tudor împotriva hotărîrii judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2023,

emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a depusă de Ababii Lilian împotriva lui Safciuc Tudor cu privire la încasarea datoriei,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

1. La 12 octombrie 2022, Ababii Lilian a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Saftiuc Tudor cu privire la încasarea datoriei în mărime de 1540,00 euro, penalitatea în sumă de 719, 36 euro și cheltuielile de judecată.

2. În motivarea acțiunii reclamantul Ababii Lilian a indicat că, la data de 01 noiembrie 2019, Saftiuc Tudor a întocmit și a semnat o recipisă, prin care a confirmat că a luat cu titlu de împrumut suma de 1540 euro de la el și s-a obligat să întoarcă suma integrală în termen până la data de 08 noiembrie 2019. În prezent datoria restantă conform recipisei reprezintă suma de 1540 euro și a devenit scadentă la 08 noiembrie 2019, conform termenelor indicate în recipisă.

3. Reclamantul a indicat că și-a executat obligațiile conform recipisei și a notificat pârâtul prin somație în mod verbal prin telefon ca să-și onoreze obligațiile asumate și anume plata datoriei și dobânzii de întârziere, dar până în prezent acesta nu a dat nici un răspuns și nu a achitat datoria.

4. Reclamantul consideră că reieșind din faptul că pârâtul nu și-a executat obligațiile pecuniare în conformitate cu recipisa și a epuizat calea amiabilă, este necesar de a încasa de la pârât datoria în sumă de 1540 euro și dobânda de întârziere în sumă de 719,36 euro.

5. Reclamantul îşi întemeiază acţiunea în baza art. art. 774, 775, 858, 942 și 996 CC RM, art. art. 166-167 CPC RM şi solicită încasarea de la pârâtul Saftiuc Tudor a datoriei în sumă de 1540,00 euro și penalitatea în sumă de 719,36 euro, precum şi cheltuielile de judecată în mărime de 4235,00 lei.

Poziția instanței de fond:

6. Prin hotărîrea judecătoria Drochia, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2023, acțiunea reclamantului Ababii Lilian a fost admisă integral.

- S-a încasat din contul lui Saftiuc Tudor în beneficiul lui Ababii Lilian suma datoriei în mărime de 1 540,00 (una mie cinci sute patruzeci) euro și penalitatea în sumă de 719,36 (șapte sute nouăsprezece) euro, 36 euro/cenți, ce reiese din recipisa întocmită între părți la data de 01 noiembrie 2019, în valută națională, conform cursului oficial al Băncii Naţionale a Moldovei la data executării prezentei hotărâri.
- S-a încasat din contul lui Saftiuc Tudor în beneficiul lui Ababii Lilian suma de 3 000,00 (trei mii) lei în calitate de cheltuieli de asistenţă juridică, ca fiind necesare şi rezonabile și suma de 1 287,35 (una mie două sute optzeci și șapte) lei, 35 bani, în calitate de cheltuieli suportate la achitarea taxei de stat.

Solicitarea și motivarea cererii de apel:

7. Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2023, Saftiuc Tudor, la data de 24 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a depus apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea reclamantului.

8. La 4 mai 2023 apelantul Saftiuc Tudor a depus apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2023, în care a indicat aceleași cerințe ca și în cererea de apel inițial, solicitând în continuare admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

9. În motivarea cererii de apel apelantul a indicat că, la data de 27 ianuarie 2023 judecătoria Drochia, sediul Rîșcani a admis integral acțiunea reclamantului Ababii Lilian. În opinia apelantului această soluție a instanței de fond este una eronată, instanța de fond la emiterea soluției sale nu a stabilit pe deplin toate circumstanțele de fapt și temeiurile de drept ale cauzei.

10. Susține apelantul Saftiuc Tudor că, reclamantul Ababii Lilian la înaintarea acțiunii a indicat că, la data de 1 noiembrie 2019, dânsul Saftiuc Tudor a întocmit și semnat o recipisă, prin care a confirmat că a luat cu titlu de

împrumut suma de 1540 euro de la el și s-a obligat să întoarcă suma de integrală în termen de până la 8 noiembrie 2019. Astfel, în confirmarea datoriei restante reclamantul prezintă recipisa din care are rezulta că suma de 1540 euro a devenit scadentă la 8 noiembrie 2019, conform termenilor indicați în recipisă. Totodată reclamantul indicând că, și-a exercitat obligațiile conform recipisei și a notificat prin somație, în mod verbal și telefonic despre neonorarea obligațiunilor asumate și plata datoriei și a dobânzilor de întârziere, dar nu a primit nici un răspuns, motiv pentru care s-a adresat în instanța de judecată.

11. Menționează apelantul că, deși în cadrul examinării cauzei în fond dânsul a descris circumstanțele în care a fost luată recipisa, instanța de fond le-a ignorat declarând că cererea de chemare în judecată este întemeiată.

12. Invocând prevederile articolelor 166 alin. 2; art.167 alin.1 lit. d) și art.170 din Codul de Procedură Civilă, apelantul Saftiuc Tudor a menționat că, reclamantul Ababii Lilian nu a prezentat nici o confirmare cu privire la respectarea procedurii prealabile, circumstanță care de fapt a fost ignorată de instanța de fond, ceea ce constituie o interpretare și aplicare eronată a normelor de drept.

13. Totodată, apelantul a remarca că de către instanța de fond a fost interpretată și aplicată eronat prevederile art. 26 din Codul de Procedură Civilă, ce se referă la contradictorialitatea părților în proces, deoarece deși părțile sunt în drept să solicită examinarea cauzei în lipsa sa, la soluționarea prezentei cauze ca urmare a declarațiilor sale era necesar să fie audiat și reclamantul, însă instanța a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

14. În opinia apelantului aceste circumstanță a creat premise de a stabili că de către instanța de fond nu au fost stabilite toate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, din care considerente apelantul Saftiuc Tudor a solicitat casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

15. În ședința instanțe de apel participanții la proces nu s-au prezentat. Procedura de citare legală fiind executată.

16. Apelantul Saftiuc Tudor pentru prezentarea la ședința instanței de apel fiind citat la adresa de email:*****indicată în cererea de apel.

17. Intimatul Ababii Lilian fiind citat la adresa indicată în cererea de apel și cererea de chemare în judecată ***** ***** *****, iar avocatul acestuia Gheorghe Crețu a fost citat la adresa electronică***** Potrivit avizului de recepție intimatul a recepționat citația încă la data de 30.06.2023, (f.d. 53), iar la data de 11 septembrie 2023 avocatul Gheorghe Crețu a expediat în adresa instanței de apel o cerere prin care a solicitat examinare cauzei în lipsa sa și a intimatului Ababii Lilian (f.d. 54).

18. În conformitate cu art. 100 alin. 1 CPC, cererea de chemare în judecată şi ***actele de procedură se comunică participanţilor la proces*** şi persoanelor interesate, ***contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire***, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, ***la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată*** sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.

19. Conform art.102 alin. 4 CPC, participanţii la proces înştiinţaţi în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

20. Iar conformitate cu art. 379 alin. 2 CPC, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

21. Ținând cont de prevederile normelor sus citate, Colegiul Civil a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantului care nu a anunțat instanței motivele absenței sale și a intimatului și avocatului acestuia care a solicitat examinarea cauzei în absența sa.

Aprecierea instanței de apel:

22. Studiind materialele cauzei, verificând argumentele apelului în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea primei instanțe din următoarele considerente:

23. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

24. Instanța de apel reține că judecătoria Drochia, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii la data de 27 ianuarie 2023 (f.d. 33), iar la data de 24 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Saftiuc Tudora a contestat-o cu apel. Prin urmare, Colegiul consideră că apelantul s-a încadrat în termenul de contestare prevăzut de lege.

25. În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

26. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.

27. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază

concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

28. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere. Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești şi de a da posibilitatea instanțelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

29. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

30. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

31. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

32. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

33. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească

pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

34. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

35. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

36. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

37. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

38. În opinia Colegiul Civil, instanța de fond a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, din care considerente instanța de apel o va menține.

39. Din conținutul actelor cauzei, Colegiul Civil reține că, la data de 12 octombrie 2022 reclamantul Ababii Lilian s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată, împotriva lui Saftiuc Tudora cu privire la încasarea datoriei de 1 540 euro, a

dobânzii de întârziere în mărime de 719,36 euro și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat la depunerea acțiunii de 1 235 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 lei.

40. Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2023, cererea de chemare în judecată formulată de Ababii Lilian împotriva lui Saftiuc Tudora cu privire la încasarea datoriei a fost admisă integral.

- S-a încasat din contul lui Saftiuc Tudor în beneficiul lui Ababii Lilian suma datoriei în mărime de 1 540,00 (una mie cinci sute patruzeci) euro și penalitatea în sumă de 719,36 (șapte sute nouăsprezece) euro, 36 euro/cenți, ce reiese din recipisa întocmită între părți la data de 01 noiembrie 2019, în valută națională, conform cursului oficial al Băncii Naţionale a Moldovei la data executării prezentei hotărâri.
- S-a încasat din contul lui Saftiuc Tudor în beneficiul lui Ababii Lilian suma de 3 000,00 (trei mii) lei în calitate de cheltuieli de asistenţă juridică, ca fiind necesare şi rezonabile și suma de 1 287,35 (una mie două sute optzeci și șapte) lei, 35 bani, în calitate de cheltuieli suportate la achitarea taxei de stat.

41. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond Saftiuc Tudor la data de 24 februarie 2023 o contestă cu apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă integral.

42. Colegiul civil constată că prima instanță cert a stabilit faptul că acțiunea înaintată de Ababii Lilian este una întemeiată, prin urmare instanța de prim nivel examinând pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 CPC, a pronunţat o hotărîre legală și întemeiată, din care considerente instanța de apel o va menține. În adoptarea soluției date Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți va reitera următoarele:

43. Astfel, în ședința instanței de apel s-a stabilit cu certitudine că, la data de 1 noiembrie 2019, în baza recipise (f.d.8) Ababii Lilian i-a împrumutat lui Saftiuc Tudor suma de 1540 euro, pe un termen de până la data de 8 noiembrie 2019.

44. În conformitate cu art.1242 alin.1 Cod Civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

45. Din esența şi natura juridică a contractului de împrumut rezultă că acest contract este un acord de voință între împrumutător şi împrumutat, un contract

translativ de proprietate, real, de regulă gratuit, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, sinalagmatic. Deci, părţi în contractul de împrumut pot fi atât persoane fizice, cât şi juridice.

46. În ședința instanței de apel s-a mai stabilit că, la data indicată în recipisa din 8 noiembrie 2019, Saftiuc Tudor nu și-a onorat obligațiunile sale de restituirea sumei împrumutate, din care considerente Ababii Lilian s-a adresat instanței de judecată cu prezenta acțiune, solicitând restituit împrumutul de 1540 euro; cât și dobânda de întârziere de 719,36 euro precum și cheltuielile de judecată în sumă de 1235 lei și serviciile de asistență juridică în sumă de 3000 lei.

47. În conformitate cu prevederile art. 774 alin.1 Cod Civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

48. Conform art.775 alin.1 din Codul Civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul naşterii, pe durata existenței, la momentul executării şi stingerii obligației.

49. Conform art. 776 Cod Civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

50. Conform art. 858 alin.2 Cod Civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

51. Conform art.1247 alin.1 Cod Civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului.

52. Reiterând normele legale citate , Colegiul civil reține că, faptul manifestării acordului de voință dintre Ababii Lilian și Saftiuc Tudor privind încheierea contractului de împrumut, rezultă din recipisa întocmită și semnată la data de 1 noiembrie 2019, de Saftiuc Tudor.

53. Prin urmare, Colegiul civil reține că obligația intimatului Saftiuc Tudor la restituirea împrumutului rezidă din recipisa semnată la 1 noiembrie 2019, conform căreia banii de 1540 euro, împrumutați de Ababii Lilian lui Saftiuc Tudor urmau a fi restituiți până la data de 8 noiembrie 2019. Saftiuc Tudor, însă, la data convenită, nu şi-a onorat obligațiile asumate şi, deci, a admis o datorie în sumă de 1540 euro.

54. Astfel, întrucât apelantul Saftiuc Tudor semnând recipisa și-a asumat în mod benevol obligațiunea de a restitui suma împrumutată în termenul stabilit, este obligat, să-și execute obligaţiile în modul corespunzător şi cu bună credinţă. Prin urmare, Colegiul civil consideră că instanța de fond just a dispus încasarea sumei de 1540 euro cu titlu de datorie, întrucât după cum s-a constatat atât în

ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel, Saftiuc Tudor nu și-a onorat obligațiunile de rambursare a sumei împrumutului.

55. În conformitate cu art.1248 alin. 1 Cod Civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispozițiile art. 942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

56. Iar conform art. 1249 Cod Civil, în cazul în care împrumutatul nu-şi respectă obligaţiile privind garantarea restituirii bunului, împrumutătorul poate cere restituirea lui imediată şi a dobînzii aferente.

57. Conform art. 942 alin.1 și 2 Cod Civil, În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. (2) Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

58. Potrivit art. 874 alin. 1 și 2 lit. a și b din Codul Civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobîndă, se plăteşte o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin. (2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. Rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă: a) pentru primul semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 ianuarie din anul respectiv; b) pentru al doilea semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 iulie din anul respectiv.

59. Raportând conținutul normelor evidențiate mai sus prin prisma situației din speță, Colegiul Civil reține că, o dată ce în ședința instanței de fond și în ședința instanței de apel s-a constatat cu certitudine că Saftiuc Tudor nu și-a onorat obligațiunile de rambursare în termen a împrumutului, prima instanță corect a admis cerința încasării dobânzii de întârziere, încasând cu acest titlu din contul pârâtului/apelant a dobânzii de întârziere suma de 719,36 euro pentru perioada întârzierii: 8 noiembrie 2019 -1 iunie 2022.

60. Deasemenea, Colegiul Civil v-a da o apreciere critică argumentului apelantului Saftiuc Tudor precum că deși a menționat în instanța de fond circumstanțele în care a fost scrisă recipisa totuși instanța de fond a ignorat argumentele sale, dând apreciere pretențiilor reclamantului, or potrivit art.118 alin. 1 CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Iar, potrivit art.

121 CPC, Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

61. Ce ține de argumentul apelantului Saftiuc Tudor precum că instanța de judecată la examinarea prezentei acțiuni nu a ținut cont de prevederile art. 166 alin.2 și 167 alin.1 lit. d) ale CPC, precum că la cererea de chemare în judecată nu a fost anexat conformarea respectării procedurii prealabile de soluționare a litigiului pe cale prealabilă, Colegiul civil v-a menționa că aceasta nu este obligatorie în situația din speța dată, or potrivit art. 1247 alin. 4 CPC, *dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire*.

62. Astfel, respectarea procedurii prealabile, in sensul art. 1247 alin. 4 Cod Civil, este necesară în cazul în care în contractul de împrumut nu este indicat termenul de restituire. La caz, Colegiul Civil atestă că, din conținutul recipise se distinge cu certitudine că termenul de executare a obligației de restituire a împrumutului de 1540 euro este 8 noiembrie 2019. Prin urmare, în cazul în care în recipisă este indicat termenul de restituire a împrumutului nu mai persistă necesitatea respectării procedurii prealabile, în contextul în care debitorul cunoștea cu certitudine că din data de 8 noiembrie 2019 este pus în întârziere pentru neexecutarea obligațiunilor asumate.

63. Concomitent instanța de apel v-a respinge argumentul apelantului precum că instanța de fond a ignorat principiul contradictorialității prevăzut de art. 26 CPC, deoarece în urma declarațiilor sale instanța de fond urma să audieze partea reclamantă, chiar dacă acesta a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, or potrivit art. 26 alin. 2 CPC, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.

64. Astfel, contradictorialitatea, constând în dreptul părţilor aflate pe poziţii cu interese contrare de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecății şi de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziția în proces. Corelativ acestui drept, pentru asigurarea respectării sale, instanța de judecată are obligația de a pune în discuția părților toate chestiunile de fapt şi de drept apărute în cursul procesului, în baza cărora va soluționa litigiul. La caz, Colegiul Civil nu poate reține încălcarea sau ignorarea

principiului contradictorialității prevăzut de art. 26 CPC de către instanța de fond, or instanța de judecată la examinarea cauzei în fond a creat condiții tuturor participanților la proces pentru a formula, argumenta și prezentat probe în susținerea poziției sale. Astfel, instanța de judecată și-a păstrat imparțialitatea și obiectivitatea creând posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea poziţiei asupra circumstanţelor de fapt şi de drept, astfel încît nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă. Faptul că, reclamantul nu a fost prezent în proces și nu a dat declarații, nu poate fi considerat ca o încălcare a principiului contradictorialității prevăzut de art. 26 CPC, în contextul în care din partea avocatului apelantului Ababii Lilian - Gheorghe Crețu s-a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și a persoanei ce o reprezintă.

65. Astfel, odată ce pretențiile lui Ababii Lilian au fost admise, Colegiul Civil consideră ca fiind corect încasată suma de 1287,35 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 3000 de lei pentru serviciile de asistență juridică, o dată ce din conținutul ordinului de încasare în numerar nr. ***** din data de 30 septembrie 2022 (f.d. 3) rezultă că reclamantul la înaintarea acțiunii a achitat suma de 1287,35 lei, iar pentru serviciile de asistență juridică conform bonului de plată nr.29315651 din 30 septembrie 2022(f.d.12), a achitat suma de 3000 de lei, la caz ținându-se cont de prevederile art. 94 alin. 1 CPC care stipulează că, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.

66. Din considerentele menționate şi având în vedere faptul că hotărîrea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de către apelant nu-și găsesc confirmare în materialele cauzei, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărîrea primei instanţe.

67. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389, 390 CPC, Colegiul civil

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Saftiuc Tudor.

Se menține hotărîrii judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a depusă de Ababii Lilian împotriva lui Safciuc Tudor cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este definitivă, dar este cu drept de atac, în ordine de recurs la Curtea Supremă de Justiţie, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele completului,
judecător Stela Procopciuc

Judecători Dumitru Corolevschi

Elena Grumeza